

Zoledrono rūgštis

Zoledronic acid: Lithuanian

Zoledrono rūgštis – tai vaistinių preparatų rūšis, vadinama bisfosfonatu. Jį galima naudoti, siekiant:

- išvengti kaulų nykimo;
- sumažinti vėžio išplitimo į kaulus riziką moterims, turinčioms ankstyvą krūties vėžio stadiją;
- gydyti kaulų silpnumą ar skausmą, kurį sukelia mieloma ar vėžys, išplitęs į kaulus (antrinis kaulų vėžys);
- gydyti didelį kalcio kiekį kraujyje.

Kauluose yra kalcio, kuris juos stiprina. Dėl mielomos ar antrinio kaulų vėžio kaulai gali prarasti kalcį. Kalcis iš kaulų patenka į kraują, todėl kaulai gali susilpnėti ir tapti skausmingi. Jei kraujyje yra per daug kalcio, galite jaustis blogai, būti pavargę, irzlūs ir sumišę.

Zoledrono rūgštis sumažina iš kaulų prarandamo kalcio kiekį. Jis gali padėti sustiprinti kaulus ir sumažinti skausmą bei padėti normalizuoti kalcio kiekį kraujyje.

Zoledrono rūgštis gali būti lašinama (infuzija) į veną. Tai gali sukelti šalutinį poveikį. Simptomai paprastai būna lengvi, bet kartais gali būti stiprūs. Svarbu perskaityti toliau pateiktą išsamią informaciją, kad sužinotumėte apie galimą šalutinį poveikį. Jei pastebėjote bet kokį šalutinį poveikį, pasakykite gydytojui onkologui arba slaugytojui.

Kas yra zoledrono rūgštis?

Zoledrono rūgštis priklauso vaistinių preparatų, vadinamų bisfosfonatų, grupei. Jį galima naudoti, siekiant:

- apsaugoti kaulus nuo kai kurių ankstyvojo krūties vėžio gydymo būdų;
- sumažinti ankstyvojo krūties vėžio sugrįžimo riziką. Tai vadinama pagalbinio gydymu;
- sumažinti padidėjusį kalcio kiekį kraujyje dėl vėžio išplitimo į kaulus;
- gydyti kaulų silpnumą ar skausmą, kurį sukelia mieloma ar krūties vėžys, išplitęs į kaulus.

Ankstyvoji krūties vėžio stadija reiškia, kad vėžys nėra išplitęs už krūtų ar šalia esančių limfmazgių.

Vėžys, išplitęs į kaulus, vadinamas antriniu kaulų vėžiu. Tai atsitinka, kai ląstelės iš pradinio (pirminio) vėžio išplinta ir sudaro naują naviką (antrinį vėžį ar metastazes) kauluose.

Mieloma – tai kraujo ląstelių, vadinamų plazminėmis ląstelėmis, vėžys. Nenormalios plazminės ląstelės kaupiasi kauluose ir sukelia skausmą bei silpnumą.

Vėžio poveikis kaulams

Normaliuose kauluose kartu veikia dviejų tipų ląstelės, kad palaikytų kaulų sveikatą. Tai yra:

- osteoklastai, kurie sunaikina seną kaulą;
- osteoblastai, kurie suformuoja naują kaulą.

Mieloma ir kai kurie antriniai kaulų vėžiai gamina chemines medžiagas, kurios priverčia osteoklastus sunkiau dirbti. Tai reiškia, kad daugiau kaulų sunaikinama, nei atstatoma. Pažeistas kaulas susilpnėja, tampa skausmingas ir gali lengviau lūžti.

Kauluose yra kalcio, kuris juos stiprina. Dėl antrinio vėžio ar mielomos kaulas gali prarasti kalcį į kraują. Padidėjęs kalcio kiekis kraujyje vadinamas hiperkalcemija. Tai gali sukelti simptomus tokius, kaip:

- šleikštulys (pykinimas);
- vėmimas;
- nuovargis;
- irzlumas;
- sumišimas.

Kaip veikia zoledrono rūgštis?

Zoledrono rūgštis sumažina osteoklastų aktyvumą, todėl gali padėti sumažinti skausmą ir sustiprinti kaulą.

Zoledrono rūgštis taip pat sumažina iš kaulų prarandamo kalcio kiekį. Jis padeda normalizuoti kalcio kiekį kraujyje.

Kaip skiriama zoledrono rūgštis?

Zoledrono rūgštis lašinama (infuzija) į veną per ploną vamzdelį, vadinamą kaniule. Tai paprastai atliekama ligoninės ambulatoriniame skyriuje. Infuzija trunka apie 15 minučių ir paprastai skiriama kas 3–4 savaites.

Kiek laiko skiriama zoledrono rūgštis?

Zoledrono rūgštis skyrimo trukmė priklauso nuo taikomo gydymo priežasties.

- Jei zoledrono rūgštis skiriama, kad išvengtumėte vėžio sugrįžimo, infuzija bus atliekama kas 6 mėnesius 3–5 metus.
- Jei zoledrono rūgštį vartojate, kad sumažintumėte skausmą ar sustiprintumėte kaulus, gydytojas pasakys, kiek laiko jums gali reikti ją vartoti. Ji gali būti skiriama tol, kol ji veikia. Rezultatus galite pastebėti tik praėjus 2–3 mėnesiams.
- Jei vartojate zoledrono rūgštį, kad sumažintumėte kalcio kiekį kraujyje, ji paprastai skiriama kaip viena dozė.

Rimtas ir gyvybei pavojingas šalutinis poveikis

Gydymas nuo vėžio gali sukelti rimtus šalutinio poveikio simptomus. Retais atvejais jie gali kelti pavojų gyvybei. Onkologas gydytojas arba slaugytojas paaiškins šio šalutinio poveikio riziką.

Galimas zoledrono rūgštis šalutinis poveikis

Vieni žmonės patiria keletą šalutinio poveikio simptomų, o kiti daugiau. Toliau aprašytas šalutinis poveikis neturės įtakos visiems, kuriems skiriama zoledrono rūgštis. Jei vartojate kitus vaistus, gali atsirasti šalutinis poveikis, kuris čia nėra paminėtas.

Paaiškiname dažniausiai pasitaikančius šalutinio poveikio simptomus, tačiau neįtraukėme retų simptomų, nes mažai tikėtina, kad jie pasireikš. Jei pastebėsite bet kokį toliau neaprašytą poveikį, pasakykite gydytojui arba slaugytojui.

Padidėjęs skausmas

Pradėjus vartoti zoledrono rūgštį kartais trumpam sustiprėja raumenų ar kaulų skausmas. Tokiu atveju gydytojas gali paskirti skausmą malšinančių vaistų, kad sumažėtų skausmas.

Į gripą panašūs simptomai

Tai gal būti:

- aukšta temperatūra;
- šaltkrėtis;
- raumenų arba sąnarių skausmas.

Pasakykite gydytojui, jei per keletą dienų simptomai nepagerėja arba kelia sunkumų. Gali būti naudinga gerti silpnus skausmą malšinančius vaistus, tokius kaip paracetamolis. Gydytojas, slaugytojas ar vaistininkas gali suteikti daugiau patarimų.

Rečiau pasitaikantys zoledrono rūgšties šalutiniai poveikiai

Alerginė reakcija

Retais atvejais šis gydymas gali sukelti alerginę reakciją.

Alergijos simptomai gali būti tokie:

- greitesnis širdies plakimas;
- veido patinimas;
- odos reakcija;
- dusulys;
- nugaros, pilvo ar krūtinės skausmas;
- bėrimas ar kraujosruvos ant odos;
- į gripą panašūs simptomai.

Nedelsdami pasakykite slaugytojui, jei manote, kad galbūt pasireiškė alerginė reakcija. Jei šie simptomai pasireiškia būnant namuose, nedelsdami skambinkite į ligoninę nurodytu telefono numeriu. Gydytojai galės jums patarti.

Tirpimas ar dilgčiojimas

Galite pajusti tirpimą ar dilgčiojimą aplink burną arba rankų ir kojų pirštuose. Tai gali sukelti mažas kalcio kiekis kraujyje. Jums bus atliekamai reguliarūs kraujo tyrimai, kad būtų patikrintas kalcio kiekis kraujyje. Jei pasireiškia šie simptomai, nedelsdami kreipkitės į gydytoją.

Jums gali būti nurodyta gerti kalcio ir vitamino D papildus, nebent šis gydymas taikomas siekiant sumažinti kalcio kiekį kraujyje. Gydytojas pasakys, ar jums reikia kokių nors papildų.

Poveikis inkstams

Zoledrono rūgštis gali paveikti inkstų funkciją. Gerkite daug skysčių, kad inkstai gerai veiktų. Gydytojas patikrins, ar gerai funkcionuoja jūsų inkstai, reguliariai skirdamas kraujo tyrimus.

Pasakykite gydytojui, jei:

- apskritai jaučiatės blogai;
- atsirado veido, rankų, kojų ar pilvo patinimas;
- pastebėjote šlapinimosi poreikio pasikeitimą.

Raudonos arba skausmingos akys

Pasakykite gydytojui, jei paraudo akys arba jas skauda. Jis galės skirti akių lašų, kurie jums padės.

Anemija

Zoledrono rūgštis gali sukelti kraujo pokyčių. Pavyzdžiui, ji gali sumažinti raudonųjų kraujo kūnelių skaičių (sukelti anemiją). Anemijos simptomai apima didelį nuovargį ir dusulį. Gydytojas gali atlikti kraujo tyrimus, kad tai patikrintų.

Galvos skausmas

Tai nėra įprastas simptomas, tačiau svarbu pasakyti gydytojui, jei skauda galvą. Jis patars, kokius vaistus vartoti. Labai svarbu gerti daug skysčių.

Šleikštulys (pykinimas)

Taikant gydymą zoledrono rūgštimi gali pasireikšti pykinimas arba vėmimas. Tai paprastai būna lengvi simptomai. Gydytojas gali skirti vaistų nuo pykinimo, kurie jums padės.

Vartokite šiuos vaistus pagal slaugytojo arba vaistininko nurodymus. Išvengti pykinimo yra lengviau, nei jį slopinti jau prasidėjus.

Skausmas šlaunyse, klubuose ar kirkšnyje

Retais atvejais žmonėms, kuriems taikomas šis gydymas, be jokios akivaizdžios priežasties gali atsirasti šlaunikaulio lūžis. Kartais gali būti paveikti abu šlaunikauliai.

Jei skauda šlaunis, klubą ar kirkšnij, pasakykite gydytojui ir paminėkite, kad vartojate bisfosfonatus. Jie gali skirti tyrimus, kad patikrintų šlaunikaulius, ar yra susilpnėjimo ar lūžio požymių.

Žandikaulių problemos

Retais atvejais šis gydymas gali paveikti žandikaulį. Sveikas žandikaulis pažeidžiamas ir jis miršta. Tai vadinama žandikaulio osteonekroze, kuri gali sukelti skausmą;

- dantų klibėjimą;
- dantenų gijimo problemas.

Žandikaulio problemų rizika padidėja po kai kurių dantų gydymo būdų ir žmonėms, turintiems dantenų ligų ar dantų protezų, kurie gerai netinka.

Svarbu vengti dantų gydymo, kuris galėtų paveikti žandikaulį, kai vartojate bisfosfonatus. Tai apima danties ar šaknies pašalinimą arba dantų implantų įdėjimą. Galima plombuoti dantis, gydyti dantenas arba valyti apnašas.

Kad sumažintumėte žandikaulio problemų atsiradimo riziką, gydytojas patars: prieš pradėdant gydymą atlikti išsamų dantų patikrinimą, gydymo metu prižiūrėti dantis ir dantenas (kreipkitės patarimo į odontologą), o prieš pradėdant dantų gydymą pasakyti odontologui, kad vartojate bisfosfonatą.

Nedelsdami pasakykite onkologui ir odontologui, jei pasireiškia šie simptomai:

- skausmas;
- dantenų patinimas ar paraudimas;
- tirpimas ar sunkumas žandikaulyje;
- kliba dantys.

Ausų problemos

Labai retais atvejais šis gydymas gali paveikti išorinės ausies kaulus. Visada pasakykite gydytojui onkologui, jei atsirado:

- ausies skausmas;
- išskyros iš ausies;
- ausies infekcija.

Taip pat pasakykite, jei pastebėjote kitus ausų ar klausos pokyčius.

Kita informacija

Nedelsdami pasakykite gydytojui, jei pasijuntate blogai ar patiriate stiprų šalutinį poveikį, net jei jis nebuvo aprašytas.

Paguldymas į ligoninę

Jei esate paguldomi į ligoninę dėl kitų, su vėžiu nesusijusių priežasčių, būtina pasakyti gydytojams ir slaugytojams, kad esate gydomi bisfosfonatais. Pasakykite savo gydytojo onkologo vardą ir pavardę, kad jie galėtų kreiptis į jūsų gydytoją dėl patarimų.

Skubios pagalbos kontaktai

Naudinga žinoti, kur turėtumėte kreiptis, jei būdami namuose susidūrėte su problemomis arba patiriate varginančius šalutinius poveikius. Ligoninėje gydytojas ar slaugytojas galės jums suteikti patarimų.

Kiti vaistai

Kai kurie vaistai gali sustiprinti šio gydymo šalutinį poveikį arba sumažinti jo veiksmingumą. Tai apima vaistus ir papildus, kurių galite nusipirkti vaistinėje. Pasakykite gydytojui, kokius vaistus vartojate, įskaitant nereceptinius vaistus, gydymą ir augalinius preparatus.

Nėštumas ir maitinimas krūtimi

Jei esate nėščia, manote, kad galite būti nėščia arba planuojate pastoti, pasitarkite su gydytoju arba vaistininku prieš pradėdama vartoti šį vaistinį preparatą.

Moterims rekomenduojama nemaitinti kūdikio krūtimi gydymo metu, nes preparatų gali patekti į motinos pieną.

Padėka

Rinkdami įrodymus mūsų informacijai mes remiamės įvairiais šaltiniais. Jei reikia daugiau informacijos apie naudotus šaltinius, rašykite mums: bookletfeedback@macmillan.org.uk

Visą mūsų informaciją peržiūri onkologai ar kiti specialistai, kad įsitikintume, jog ji yra tiksli ir atspindi geriausius turimus įrodymus. Dėkojame visiems žmonėms, pateikusiems ekspertų nuomonę apie šiame informaciniame lankstinuke pateiktą informaciją.

Mūsų informaciją taip pat peržiūri vėžio paveikti žmonės, kad įsitikintume, jog ji būtų kuo tikslesnė ir prieinamesnė. Dėkojame visiems žmonėms, kurie peržiūrėjo tai, ką skaitote, ir padėjo tobulinti mūsų pateiktą informaciją.

Turinys paskutinį kartą peržiūrėtas 2018 m. gruodžio 31 d.

Kita planuojama peržiūra 2021 m.

Tikimės, kad pateikta informacija yra naudinga. Jei turite klausimų, galime patarti arba suteikti informacijos telefonu jūsų gimtąja kalba. Mūsų paslaugos yra nemokamos. Skambinkite mums telefonu 0808 808 00 00 (7 dienas per savaitę, nuo 08:00 val. iki 20:00 val.) ir angliškai pasakykite, kokia kalba norėtumėte bendrauti.